

Historie fra havbunden

Hans Egebo er ny formand for Fanø i Atlantvolden og den heldige ejer af en Focke-Wulf 109-vragdel

Læs side 4-5

Fanø Half i Rindby blev et trækplaster uden lige
Læs side 6-7

Ny bog om dansk-tysk flyver med et broget liv
Læs side 8-9

Steve har brygget den bedste forårsøl i landet
Læs side 10-11

Skal dit hus have nye ejere?

Tag fat i os, og få en gratis salgsvurdering - så ved du, hvad det er værd.

Til alle tider. Til alle hjem.

Rindby Strand - Hympelvej 41

Fritidshus

Købsaftale underskrevet

Nordby - Kærnevej 6

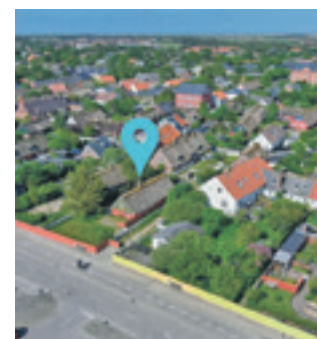
Købsaftale underskrevet

Rindby Strand - Prilen 25

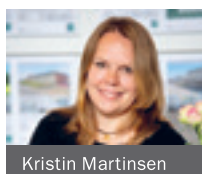
Fritidshus

Købsaftale underskrevet

Nordby - Langelinie 3

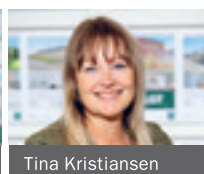
Solgt

Kristin Martinsen

Tina Wohler

Tina Kristiansen

Nybolig
Fanø

Hovedgaden 54, Nordby · 6720 Fanø
6720@nybolig.dk · nybolig.dk · Tlf. 7516 1011

Udsigt til et godt år

Tager man udgangspunkt i den store mængde påskegæster, som Fanø fik i slutningen af marts, kan de forretningsdrivende, hotellerne og restauranterne vist godt glæde sig. Der var gang i den, folk var glade, og de mange biler må vi nok leve med, til nogen finder på noget genialt.

Udlejningsbureauerne melder da også om stor interesse for sommeren 2024. DanCenter er i gang med at ansætte 50 flere medarbejdere landet over og får forhåbentlig repareret sit forhold til udlejere, gæster og leverandører. Det var skadeligt for hele branchen, da der gik ged i deres bookingsystem, og leverandørerne ikke blev betalt.

Til sommer overtager værterne fra Guldager Forsamlingshus Restaurant Ambassaden. Det skal nok blive godt. De har et ry for at lave god mad.

Vi mærker svigtende interesse for annoncering her på øen, hvilket er ærgerligt, da printannoncer faktisk virker. Det går godt med vores avis nummer tre i Bramming, så skulle vi hverken få støtte til igangsætning af den eller redaktionel produktionsstøtte, må vi se, hvad der så skal til

Fortsat god april og lad os håbe på flere dage med sol!

FANØ POSTEN

– hele øen rundt!

Udgiver og redaktør
Finn Arne Hansen
mail@fanoeposten.dk

Layout, salg og bogholderi
Tina Foldager
tf@hjeritingposten.dk

Journalist
Jens Bytoft
mail@brammingposten.dk

Kopiering af Fanø Postens redaktionelle indhold og annoncer for videre produktion eller offentliggørelse er ikke tilladt uden skriftlig tilladelse fra Fanø Posten.

Oplag: 5.000 Tryk: OTM Avistryk
Udgiver: Vadehavets Mediecenter ApS Distribution: Egne bude
Omdeles til alle boliger, sommerhuse og erhverv på hele Fanø.

mail@fanoeposten.dk • 42 41 09 99
Haralds Toft 2H - 6720 Fanø
www.fanoeposten.dk

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Bor du for langt væk? FÅ AVISEN TILSENDT

Det koster kun 525 kroner årligt
Skriv til mail@fanoeposten.dk

KÆRE SOMMERHUSEJER

At sætte sit sommerhus til udlejning er en tillids-sag. Vi sætter en ære i at gøre en forskel for såvel vores husejere som vores gæster.

Kontakt os og få en snak omkring udlejning af dit sommerhus.

DANIBO.DK 75 16 36 99

Danibo har udlejet sommerhuse på Fanø i over 40 år. Det eneste lokaltforankrede udlejningsbureau på Fanø.

DANIBO
FANØ SOMMERHUSUDLEJNING

Arkitektkonkurrence og borgermøde om hotelprojekt

Planet Gruppe, der vil opføre et badehotel ved Rindby Strand, vil starte forfra med en landsdækkende arkitektkonkurrence. Borgermøde tirsdag den 16. april

TURISME – Tirsdag den 16. april klokken 18.30 er der orienteringsmøde på Torvet på Fanø Skole om det kommende badehotel ved Rindby Strand. Det holdes af investorerne. De vil fortælle om den landsdækkende arkitektkonkurrence de vil udskrive.

”Med udgangspunkt i vores fælles erfaringer ser vi et behov for at gentænke vores egen tilgang til projektets udvikling – meget gerne i tæt dialog med Fanø. Vi starter derfor på en frisk med et oplæg til en helt åben

proces, hvor vi planlægger at engagere nogle af landets dygtigste arkitekter i en arkitektkonkurrence i flere faser. Vores intention er at skabe et åbent og inviterende forløb, hvor både borgere, interessenter og kommune løbende får mulighed for at komme til orde og bidrage til projektets udformning og udvikling,” lyder det i en udtalelse fra Fanø Resort Invest, Slow Down Hotels og Planet Gruppe.

”Vi vil kvittere for Fanø Kommunes store arbejde med udarbejdelse af Udviklingsplan for Rindby Strand og ankomsten til Fanø, som danner et rigtig stærkt grundlag for gennemførelse af en arkitektkonkurrence. Vi starter således ikke på ny, men stiller os på skuldrene af det arbejde der allerede er gennemført. Fanø er noget særligt — det er den for jer og det er den for os! Vi anerkender, at vi som investorer,

bygherrer og driftsherrer på et stort projekt, har en særlig forpligtigelse til at sikre at et nyt SlowDown Resort giver reelle fordele tilbage til Fanø. Vi har også en særlig forpligtigelse til at finde frem til, hvordan der kan bygges i respekt for det der er særligt ved Fanø.”

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

Afslag fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

Fanø Kommune fik ikke støtte til helhedsplanen og må afvente ny ansøgningsrunde

HELHEDSPLAN – Ganske upåagtet fik Fanø Kommune i november 2023 afslag fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse om de 30 millioner kroner i støtte, som skulle supplere de 13,5 millioner kroner, som Planet Group var klar til at bidrage med til Helhedsplanen for Rindby Strand.

Det har Søren Vinding fra Danmarks Naturfredningsforening Fanø (DN) opdaget i en bisætning på en kommunal dagsorden af 24. november 2023. Her orienteres byrådet om

”afslaget” af forvaltningen. Intet blev meldt ud til borgerne.

Borgmester Frank Jensen bekræfter nu, at der er kommet et afslag.

Så hvad gør i nu?

”Vi fik som bekendt ikke del i puljen. Men nu har vi en helhedsplan, og vi er således klar, hvis der senere kommer lignende erhvervsstøttepuljer.”

Han tilføjer, at kommunen ikke er involveret i den interessentundersøgelse, som en byplanlægger fra Aarhus er i gang med.

”Investoren har hyret

et konsulentfirma, der på egen hånd laver interessentinddragelse. Disse har således på egen hånd taget initiativ til en snak med en række interessenter. Det er ikke noget Fanø Kommune har inviteret til, og jeg delyog ikke i mødet 27. februar om dette.”

Flere steder langs Vestkysten er andre projekter enten kuldsejlet eller har mødt hård, lokal modstand, for eksempel på Rømø. Her har Trine Buhl fra Fanø med lokale kilder påpeget at projektet var skruet således sammen,

at tyske borgere kunne købe lejlighederne som investeringsobjekter uden at have haft fast bopæl i Danmark i fem år. Det er ellers hovedreglen for at kunne købe sommerhuse i Danmark for EU-borgere.

Ejeren af Feldbergs Strandcamping, Dennis Feldberg er en af de tre erhvervsdrivende, der gerne vil sælge deres jord til hotelprojektet. De to andre er Hanne Thyssen og Halkjær-familien med Rindby Supermarked.

Men de må vente tålmodigt på en afklaring.

Uge 19 - "Demensugen"

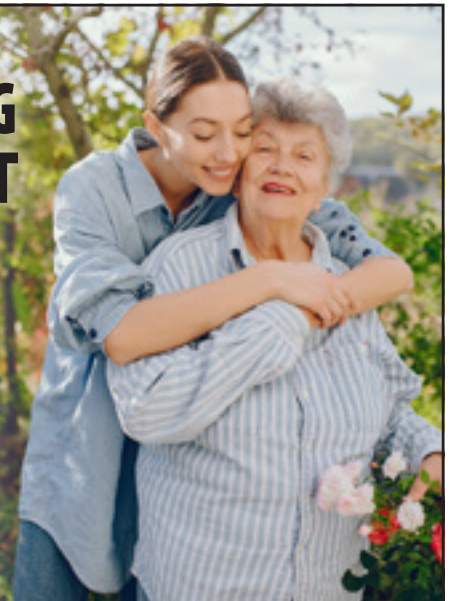
KULTUREFTERMIDDAG PÅ MØDESTEDET

Tirsdag den 7. maj kl 14.30 - 16.30 i "Mødestedet" - Lindevej (Strien)

Tilbud til dig, som har en demenssygdom, og dine pårørende

Kom med til en hygge-eftermiddag med musik, sang og gode fortællinger fra Fanø i anledning af DEMENSUGEN.

Arrangementet er gratis, men tilmelding er nødvendig og kan ske til Lars Lykkedegn, mobil 21 28 57 71.

GUIDNING PÅ DANSK – FÜHRUNG AUF DEUTSCH – GUIDANCE IN ENGLISH

NATIONALPARK SAFARI

SÆLSAFARI ROBBENSAFARI SELSAFARI

APRIL - MAJ 2024

13. april	11.00	2. maj	17.00	11. maj	19.00
15. april	16.00	3. maj	08.00	12. maj	08.00
17. april	18.00	4. maj	08.00	15. maj	17.00
19. april	18.00	5. maj	19.00	17. maj	18.00
20. april	19.00	6. maj	08.00	18. maj	07.00
28. april	10.00	9. maj	08.00	19. maj	07.00
30. april	16.00	10. maj	09.00	26. maj	20.00

Alle ture starter på stranden 100 meter syd for nedkørslen fra Sønderho Strandvej til Fanø Vesterstrand (parkering på stranden) Professionel guidning af universitetslektor.

Guiding in English. All safaris start on the beach 100 meters south of the ramp from Sønderho Strandvej to Fanø Vesterstrand (parking on the beach) Professional guidance by university lecturer from University of Southern Denmark.

Guiding in Deutch. Alle Robbensafaris beginnt am Strand 100 m südlich des Abstiegs von Sønderho Strandvej zum Sønderho Strand (Parkplatz am Strand) Fachliche Betreuung durch dozent an der Süddänische Universität.

www.nationalparksafari.dk
Tilmelding / Anmeldung / Booking
SMS +45 20 10 87 17

GARANTBUSSEN

er kommet fast til Fanø

Vores lokale Fanømand, Erik Hoe, er klar til at betjene jer med gulve, tæpper og gardiner. Han har prøvet i busserne og er klar til hurtig udrykning. Erik kan kontaktes på erik@garant.nu eller tlf. 79 13 78 78 40 30 49 03

Garant Esbjerg
Ådalsparken 7, 6710 Esbjerg V
Tlf. 79 13 78 78, www.garant.nu

Åbningstider: Mandag-Fredag: 9.30-17.30
Lørdag: 9.30-14.00

Garant

Tæpper Gulve Gardiner

EDC Fanø
Ejendomsmægler

NYHED

Bakken 4, Rindby Strand, 6720 Fanø

Prisvenligt sommerhus med meget god lejeindtægt

Skønt sommerhus venter på at danne rammerne om dine kommende ferieminder. Og der er tale om et sommerhus, der er beliggende midt i det rolige sommerhusområde i Rindby Strand på en dejlig naturgrund.

Kontantpris	1.748.000	Grund	1.128 m ²
Udbetaling	90.000	Bolig	74 m ²
Ejerudg./md.	2.587	Rum/værelser	3/2
Br/nt u/ej.udg.	10.226/8.071	Opført/omb.	1953/2015
Sag	67301674	Kontakt	76660102

NYHED

Hedemarken 13, 6720 Fanø

Skønt og velholdt familiesommerhus på stor lynggrund

Nu venter dette skønne familiesommerhus på at danne rammerne om jeres kommende ferieminder. Og der er tale om et meget velholdt og velindrettet sommerhus, som er beliggende på en 2312m² lynggrund.

Kontantpris	2.298.000	Grund	2.313 m ²
Udbetaling	115.000	Bolig	87 m ²
Ejerudg./md.	2.111	Rum/værelser	4/4
Br/nt u/ej.udg.	13.464/10.630	Opført/omb.	1978/2005
Sag	67301683	Kontakt	76660102

NYHED

Krestestien 7, Rindby Strand, 6720 Fanø

Spændende sommerhus med unik beliggenhed

Drømmer du om et unikt sommerhus, som er fantastisk og højt beliggende på en kuperet klitgrund i anden klitrække i Rindby Strand? Lad drømmen blive til virkelighed her på Krestestien 7.

Kontantpris	3.598.000	Grund	1.393 m ²
Udbetaling	180.000	Bolig	99 m ²
Ejerudg./md.	2.721	Rum/værelser	4/3
Br/nt u/ej.udg.	21.005/16.585	Opført/omb.	1952/1981
Sag	67301735	Kontakt	76660102

Skræddermarken 15A, Sønderho, 6720 Fanø

- Flot kuperet naturgrund
- 800 meter til stranden
- Mulighed for opføre et sommerhus på 180m²

SOLGT

Grund	1.866 m ²
Kontakt	76660102

Sag 67301711

Der sælges flest boliger lige nu

- skal vi også sælge din?

SOLGT

Få en gratis vurdering

Hovedgaden 118, Nordby, 6720 Fanø

- 1254m² grund med mulighed for udstykning
- Central beliggende
- Hele 232m² boligareal

SOLGT

Grund	1.254 m ²
Bolig	232 m ²
Rum/værelser	7/6
Opført/omb.	1895/1976
Kontakt	76660102

Sag 67301532

Nordby Fjernvarme A.m.b.a. afholder Ordinær Generalforsamling

Tirsdag den 23. april 2024 kl. 19.30
i Fanø hallen, Stadionvej 13 (cafeteriet)

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning for det forløbne regnskabsår
3. Det reviderede årsregnskab fremlægges til godkendelse
4. Budget for indeværende drifts år fremlægges til orientering
5. Fremlæggelse af investeringsplan for kommende år til orientering
6. Forslag fra Bestyrelsen
7. Indkomne forslag fra andelshaverne/varmeaftagere (skal være bestyrelsen i hænde senest den 13. april 2024)
8. Valg til bestyrelsen (På valg er: Klaus Thomsen, Hans Hesdorf og Hans Erik Petersen)
9. Valg af suppleanter til bestyrelsen (På valg er: Christian Mortensen og Poul Rask)
10. Valg af revisor (På valg er H. Martinsen Revision, Esbjerg som bestyrelsen foreslår valgt)
11. Eventuelt

Til orientering vil vi igen i år få besøg af en repræsentant fra DIN Forsyning som vil fortælle om "Fremtidens Fjernvarme".

Bestyrelsen

Det reviderede regnskab kan findes på: www.nordbyvarme.dk eller afhentes på selskabets kontor, Bavnebjerg 44 otte dage før generalforsamlingen

Fanø i Atlantvolden har 25-år

Den ny formand Hans Egebo, der har afløst Henning Brinch, ønsker at revitalisere foreningen og at få flere medlemmer

LOKALHISTORIE – Haves: Forening med en mission. Ønskes: Flere medlemmer og en revitalisering.

Sådan kan man kort beskrive, hvordan Hans Egebo, den ny formand for foreningen Fanø i Atlantvolden ser på situationen her kort før foreningens 25-års jubilæum.

Han har været med i en del år, men i april 2023 afløste han ildsjælen Henning Brinch, der efter mange år på posten ønskede at trække sig. Hans Egebo, der er uddannet elektroniktekniker, er fra

København og kom til Fanø med sin nu afdøde hustru for 12 år siden. De var kommet her i mange år og var blevet interesserede i at prøve at bo her og fandt et pænt rækkehus, de kunne leje. Efter et par år meldte han sig ind i Fanø i Atlantvolden.

"Jeg har altid været interesseret i 2. verdenskrig – og flyvere," fortæller han.

Vi starter samtalen i foreningens lille museum under Falck-stationen på Stadionvej 14 i Nordby. Stod det til Hans Egebo, blev det benyttet mere.

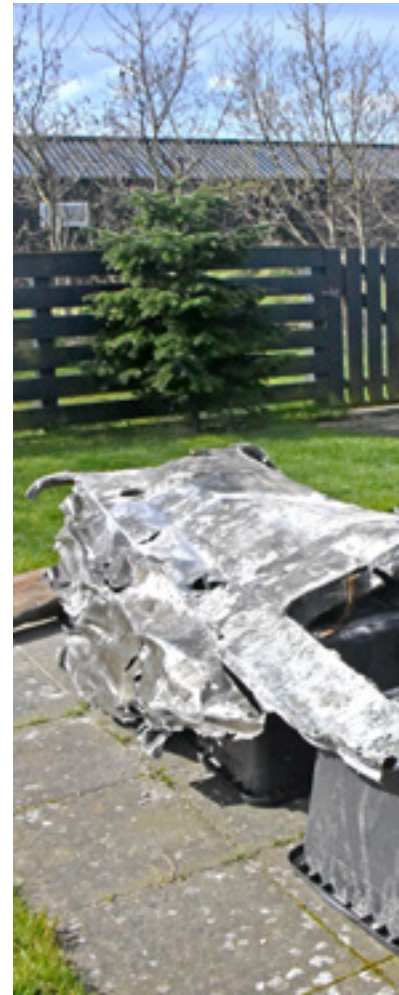
"Vi har en gammel aftale med skolen om, at de kan sende hver årgang herover i halvanden time for at lære om Fanø under 2. Verdenskrig. Men det har stået lidt stille, så nu tror jeg, at jeg vil tage en snak med skoleinspektøren, om vi ikke skulle få gang i det igen. Det er jo en god måde at lære historie på, og der er altid mindst én i klassen, der er meget interesseret i emnet," fortæller han.

Alle er velkomne

Foreningen har 83 medlemmer, og kontingentet er 100 kroner. Alle er velkomne som medlemmer, også folk, der ikke bor på Fanø. Dens formål er at bevare og formidle historien om 2. Verdenskrig på Fanø.

Foreningen har udover at drive museet også bunkerundvisninger i resterne af Flakbatteri Nord. At generalfeltmarskal Rommel har været her for at inspicere Atlantvolden, skader nok ikke interessen.

Foreningen udgiver også bøger. Den røde, Fanø i

Atlantvolden, sælges støt og roligt hele tiden og er nu udkommet i fem oplag. Der findes også en udgave på tysk. Så er den den grønne, Fanø under besættelsen.

Foreningen har et lille museum under Falck-stationen i Nordby.

Fanøkluden i nye lokaler i Hovedgaden

Lone Pierri Enevoldsen, der blev berømt for sine Fanø-mundbind, har åbnet ny butik

ERHVERV – En hektisk periode med istandsættelse af lokaler, jagt på nye leverandører, flytning og åbningsreception er slut. Fanøkluden ved Lone Pierri Enevoldsen er nu flyttet fra Krogvej til en allerede velbesøgt butik på Hovedgaden 12 i Nordby ved torvet ved slagteren og Hjørnekroen.

Hun, der også har web-salg, blev verdensberømt i Danmark, da hun under

Corona-epidemien lancerede flotte mundbind af stof med Fanø-mønstre og -farver. Derefter satsede hun stort

og købte stof for en mindre formue for kunne fortsætte i lidt større stil med andre produkter.

Lone Pierri Enevoldsen i sin ny butik. Her er garn en vigtig del af sortimentet. Det er igen blevet populært at strikke.

Nu har hun mere: Garn, strikkesæt, udstikkere til vadehavssmåkager, boligpynt, pulsvarmere med mere.

"De garnruller her begyndte jeg at rulle op selv, men det var alt for tidkrævende, så jeg fik hjælp til at finde mig en maskine," smiler hun og viser garnet frem.

"Og nej, det er ikke en pop up-butik," understreger hun med fast stemme.

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

Gardiner til ethvert formål

Stort udvalg indenfor:

- Gardiner
- Solafskærmning
- Insektnet

Gratis og uforpligtende opmåling og rådgivning!

JEFA
Gardiner
v/Frank Bredahl

Med mere end 30 års erfaring

Stenhuggervej 9 . 6710 Esbjerg V . Tlf. 2392 7814

Fanø Fragten

Daglig fragtforbinding mellem Esbjerg og Fanø

Med over 35 års erfaring med fragtkørsel på Fanø, sikrer vi vores kunder kvalitet og levering.

www.fanoefragten.dk
mail@fanoefragten.dk

Tlf: 4058 2660

DanCenter mangler dit sommerhus

Ring nu til Anne-Grete Madsen 25 27 80 01 eller John Christensen 25 27 80 16 og få en uforpligtende snak om udlejning af dit sommerhus

DanCenter

Har du et godt tip?

Så send det til os på

mail@fanoeposten.dk

FANØ POSTEN
– hele øen rundt!

rs jubilæum

Hans Egebo med vragdelen af en Focke-Wulf 109. Der er tale om undersiden af jagerflyet.

foreningsformanden fået sig en vragedel af en Focke-Wulf 109 her op til jubilæet. Der er tale om undersiden af jagerflyet.

Fundet af tysk gæst

"En tysk gæst, Jens Göpfert, fandt den skyllet op på stranden og kontaktede mig. Men jeg kunne ikke finde den. Så kom jeg til at tænke på, at Ren Strand Fanø måske havde samlet den op, og så suste jeg til genbrugspladsen, hvor den heldigvis lå. Og jeg fik lov at tage den med. Den var lidt svært at få bakset ind i bilen," smiler han.

Vragdelen skal formentlig rettes lidt ud og renoveres lidt og skal så placeres ved flakbatteriet. Men foreløbig ligger den i hans baghave.

Den er ligeledes populær. Og nu kommer den blå, Fanø Krigssejlere, i et oplag på 500. Prisen bliver 250 kroner.

Næsten som en gave fra oven har

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

Jubilæumsbog om krigssejlere

Når Fanø i Atlantvolden har 25-års jubilæumsreception for alle interesserede på Strien søndag den 21. april klokken 14 til 16, vil der blive præsenteret en storslået jubilæumsbog af Peter Willumsen med titlen Fanø Krigssejlere – Fanøsømand under Anden Verdenskrig. Bogen, der er støttet af Fanø Sparekasses Fond, er på 233 sider og er rigt udstyret.

Traktat blev brudt

Lidt om baggrunden: Fra krigsudbruddet og indtil overfaldet på Danmark 9. april 1940 sejlede danske søfolk en farefuld sejlads. 31. maj 1939 havde Tyskland og Danmark undertegnet en "ikke-angrebs traktat", hvori det udtrykkeligt var fastslået, at selv om Tyskland skulle komme i krig med en hvilken som helst anden magt, kunne danske søfolk være ganske rolige – ingen tysk stridskraft ville forstyrre søfolkene i deres lovlige arbejde med at vedligeholde normale handelsforbindelser med de lande, som Tyskland evt. var i krig med.

Den 30. september 1939 blev damperen Vendia torpederet af en tysk undervandsbåd, hvorved

skibet gik tabt og 11 danske søfolk mistede livet.

I perioden 30. september 1939 til 9. april 1940 mistede den danske handelsflåde 29 skibe ved krigsforlis og 367 danske søfolk omkom. De omkomne var dels fra danske skibe, og dels fra neutrale skibe fra andre nationer, der led samme skæbne som de danske skibe. Der var ved disse krigsforlis nærmest tale om mord, da skibene sejlede i lovligt ærinde uden at kunne eller måtte forsvare sig.

Den 9. april 1940 forandredes dette forhold. Danske skibe, der denne

dag lå i allieret havn blev beslaglagt, mens skibe der denne dag var i søen, i løbet af dagen modtog to forskellige meldinger.

Fra dansk side lød ordren: Søg til neutral europæisk havn, fortrinsvis spansk eller italiensk havn. Tilføjeisen om spansk eller italiensk havn gjorde, at stort set alle danske kaptajner, var klar over, at det var tyskerne der stod bag denne ordre, hvorfor den kun blev efterkommet i meget få tilfælde.

1213 søfolk omkom

Omkring 6300 danske søfolk sejlede under krigen i allieret tjeneste, og heraf omkom omkring 700. Danmark mistede under krigen 280 skibe, hvoraf de 136 sejlede i allieret tjeneste. I alt omkom 1213 danske søfolk under 2. Verdenskrig, herunder også mange fra fiskerflåden der tragisk blev minesprængt eller torpederet.

Selvsagt kom mange Fanø-søfolk til at sejle under fremmed flag i krigsårene, og mange der valgte at gå i allieret tjeneste genså først Fanø i 1945-46. For norges vedkommende betød det et fravær fra hjemmet på over fem år! Først i 2014 blev de danske søfolk officielt hædret for den indsats, de udførte under krigen.

Flere søfolk fra Fanø modtog britiske hædersbevisninger for deres indsats under krigen.

Bogen sælges ved receptionen for 250 kroner.

Lokal feriehusudlejning uden bøvl

Vi tilbyder:

- ✓ Markedets højeste belægningsprocent
- ✓ Unik fordelspakke uden selvrisiko ved gæsteskader
- ✓ Gratis adgang til ejerværksted, industrivaskemaskiner og trailere
- ✓ Professionelt servicekoncept 24/7 året rundt
- ✓ Markedets højeste rengøringsstandard

Hvis du har haft samme udlejningskontrakt i flere år, giver vi dig et hurtigt og gratis tjek af din udlejningskontrakt.

Læs mere på
esmark.dk

Esmark Fanø
Kirkevejen 13c
6720 Rindby
fano@esmark.dk
Tlf.: 69 15 96 18

INVITATION

Foreningen Fanø i Atlantvolden (FIA) inviterer til reception søndag den 21. april kl. 14-16 i Strien

Foreningen holder 25 års jubilæum og udgiver i den forbindelse bogen Fanø Krigssejlere om fanøsømand under anden verdenskrig.

Alle er velkomne. Kom og hør om foreningens historie og arbejde og om bogens tilblivelse og indhold. Bogen kan købes ved receptionen.

Med venlig hilsen FIA's bestyrelse

Fanø Vand blev natten til mandag den 18. marts ramt af et forsøg på at trænge ind i selskabets administrative systemer. Forsøget resulterede i, at det ikke var muligt at tilgå systemerne, og den sædvanlige betjening af forbrugerne om administrative spørgsmål har derfor ikke været mulig siden da.

Det er værd at understrege, at de operative systemer, der betjener vandforsyningen eller benyttes i forbindelse med spildevand, ikke har været ramt. Vandforsyning og spildevandsforsyning har fungeret som normalt, og forbrugerne har ikke mærket noget på disse områder.

Vand- og spildevandsforsyning er en del af den kritiske infrastruktur, som er underlagt skærpede sikkerhedskontroller. Der har derfor siden mandag den 18. marts været arbejdet ihærdigt på at finde ud, af hvilke dele af de administrative systemer hackerne har kunnet tilgå, og hvilke oplysninger de har kunnet skaffe sig.

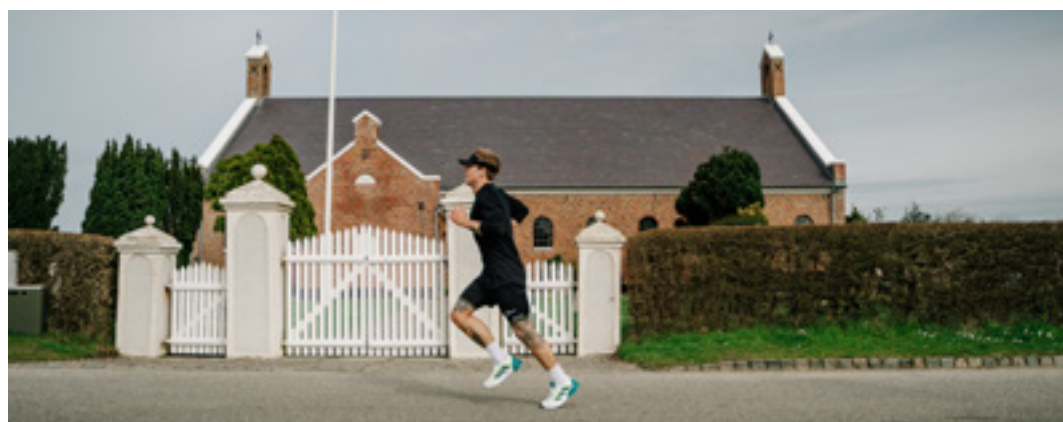
Hackerne har ikke kunnet tilgå systemer med personfølsomme oplysninger, da disse systemer er hosted hos eksterne leverandører og er underlagt ekstra adgangskontrol, som ikke har været brudt. Det betyder også, at leverandørerne ligger inde med uberørte backups, som kan benyttes ved genoprettelse af systemerne.

Der arbejdes nu på at få systemerne genoprettet og på at sikre, at hackerne ikke har efterladt "programstumper", der kan skabe problemer i fremtiden.

Hackerhændelsen er fra starten meldt til Datatilsynet og Center for cybersikkerhed, og undersøgelserne er sket i samarbejde med SektorCERT og eksterne samarbejdspartner. SektorCERT er en organisation, der tager sig af cybersikkerhedsaspekter for virksomheder indenfor kritisk infrastruktur.

Med venlig hilsen
Fanø Vand A/S

Formand Kaj Svarrer – Tlf.: 20 47 94 74

Fanø Half overgik alle forve

640 løbere fra hele landet kom til Fanø for at deltage i det uhøjtidelige og gratis løb Fanø

LØBEN – Som så meget andet på Fanø, starter det i det små med en sjov idé. Skal vi ikke lavest det sidste bryggeri før England? Hvad med en musikfestival, hvor der også er plads til champagne og østers? Hvorfor ikke fise rundt på Suzuki

FZ 50-knallerter en gang om året i flok, når vi nu har så mange af dem? Sådant startede det også med Fanø Half, der i år blev afviklet fra Lighthouse Burgers ved Rindby Strand. Mikkel Theut og Troels Flemming Jensen fik idéen under

Corona-nedlukningen i 2021, inviterede til det første Fanø Half i 2022, og siden er det gået stærkt. Først var der en forkølet flok, i år kom der 640 ivrige og forventningsfulde løbere fra hele Danmark.

Lighthouse-indehaver Karl Emil Halkjær og hans

unge hold havde i dagens anledning fået lavet en særlig IPA på Fanø Bryghus, de kunne præsentere for løbefolket. Og de var top-parate til at lave deres berømte burgere til de sultne løbere og tilskuere, der tog godt imod forplejningstilbuddet.

FJORD GARDINER

- En del af
Gardin Universet Esbjerg

20 44 86 67
esbjerg@fjordgardiner.dk

Besøg vores
SHOWROOM
på Nygårdsvej 29,
6740 Bramming
- åbent efter aftale.

ntninger

Half, der er en halvmaraton på 21 kilometer

Fanø Half, der sikkert uden tvivl kommer igen næste år, er et såkaldt 'cannonball'-løb, der er gratis og uden officiel tidtagning. Men de mere konkurrencemindedede løbere havde selvfølgelig et løbeur på armen, så de kunne

tjekke deres dagsform. Andre løbere, kærester og tilskuere hyggede sig bare i det småkolde vejr.

Tekst: Finn Arne Hansen
Foto: Morten Fog

Indbydelse

Genstart – nyt hotel og Slow Down Resort på Rindby Strand

Fanø Resort Invest og Slow Down Hotels inviterer til informations- og dialogmøde om et nyt hotel på Rindby Strand.

Mødet finder sted:

D. 16. april 2024 kl. 18.30-21.00
på Torvet på Fanø Skole

Byrådet på Fanø har med vedtagelse af udviklingsplan for Rindby Strand og ankomsten til Fanø (2023) udstukket nye rammer for hotel på Rindby Strand. Vi har som potentielle bygherrer tidligere vist vores første tanker om et Slow Down Hotel. Det gjorde vi i form af projektforslag som var større end det de nye rammer giver mulighed for.

Vi genstarter derfor udviklingen af nyt hotel og Slow Down Resort på Rindby Strand, og vi inviterer i den forbindelse borgere og interessenter på Fanø til at deltage i udviklingen.

Fanø er noget særligt. Det er den for jer, og det er den for os! Som potentielle bygherrer har vi en særlig forpligtigelse til at sikre, at et nyt hotel og Slow Down Resort ikke bare bliver et smukt hotel, men også et sted, der giver noget tilbage til Fanø og til Rindby Strand i form af funktioner og faciliteter, som kan bruges af andre end hotellets gæster. Vi har derudover en stor og vigtig opgave med at finde frem til, hvordan der kan bygges i respekt for det, der er særligt ved Rindby Strand, så et nyt hotel og Slow Down Resort øger oplevelsen af og ankomsten til Rindby Strand.

For at sikre høj arkitektonisk kvalitet i bygningerne og høj kvalitet i landskab og byrum planlægger vi at gennemføre en arkitektkonkurrence med nogle af landets bedste arkitekter og landskabsarkitekter. Men vi planlægger en åben proces, hvor vi bruger arkitekternes arbejde til at gå i dialog om projektets udvikling. Borgere og interessenter på Fanø får således flere muligheder for at komme med input og kommentarer.

Første gang er på informations- og dialogmøde d. 16. april 2024, hvor vi vil informere om konkurrenceprocessen og afholde en workshop. Her vil der være mulighed for komme med input til konkurrencen, inden den bliver skudt i gang. Herefter planlægger vi yderligere to muligheder for at se og kommentere konkurrenceforslagene, inden der udpeges et vinderprojekt i slutningen af 2024.

Det er parterne bag Slow Down Resort (Fanø Resort Invest og Slow Down Hotels) der er værter for mødet. Rammerne omkring dialogen er de rammer, der er udstukket i udviklingsplanen for Rindby Strand og ankomsten til Fanø som er vedtaget i august 2023.

Må vi udleje dit sommerhus? Vi er 100% danske og støtter lokalt

Per Christiansen fortæller om sommerhusudlejning hos Sol og Strand på vores hjemmeside. Her kan du også bestille en uforpligtende udlejningsvurdering.

Kontakt os på udlej@sologstrand.dk eller ring på + 45 99 44 44 40

Tjen op til 44.500,- skattefrit i 2023

SOL OG STRAND
- ferie med det gode hjerte

Har du brug for en bil? Så kig forbi i vores forretninger

Vi har altid 300 biler på lager

TOYOTA RIBE
Industrivej 36
6760 Ribe
Tlf. 7688 1188

TOYOTA VEJEN
Vestermærkvej 5
6600 Vejen
Tlf. 7536 1766

TOYOTA ESBJERG
Hededammen 2
6705 Esbjerg Ø
Tlf. 7514 2388

TOYOTA VARDE
Jeppe Skovgaardsvvej 21
6800 Varde
Tlf. 7654 2200

TOYOTA RINGKØBING
Sjællandsgade 3
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 4222

Åbent: Mandag-fredag 9-17 · Søndag 11-16 · www.louis-lund.dk

Toyota Louis Lund

Motor fra sønderjysk

Af Bent Esbensen

Bogen er en biografi over sønderjyden Christian L. Johannsen, født i februar 1890 i Lendemark. Johannsen var, siden barneårene, lidenskabeligt interesseret i flyvning. Allerede som meget ung fik han, i 1912, lov at forsøge sig som pilot på et hjemmebygget fly, som den lokale cykelsmed /Georg Gearløs havde konstrueret. Forsøgene fik en forudsigelig udgang, men efter sammenflikning, da tredje gang ikke viste sig at være lykkens gang, kunne fjerde forsøg krones med en flyvetur på en lille kilometer.

Som sønderjyde måtte han, som ca. 30.000 andre 'nordslesvigere' deltage i 1. Verdenskrig på tysk side. Han var infanterist i et Füsilier-Regiment, men ville hellere uddannes som pilot. Da han blev såret i kamp, benyttede han lejligheden til at søge om optagelse på flyveskolen og således startede flyvekarrieren. Efter eget udsagn på samme frontafsnit som den røde baron.

Da krigen sluttede, tillod Versailles-traktaten ikke Tyskland at have nogen form for flyvevåben, endsig civil flyvning. Johannsen flyttede derfor familien til Danmark, hvor han indledningsvist skabte nogle fjendskaber med officererne i Hærens Flyverstyrker, idet han som 'sagkyndig' for Krigsministeriet (ikke forsvarsministeriet, som forfatteren kalder det) bedømte det meste af den danske bestand af militære fly som uforvarlige at flyve med. Det var lidt en streg i regningen, idet de fleste af de udenlandske fly i styrken var så gamle, at de allerede i 1919 var utidsvarende og idet de danske producenter af Nielsen & Winter jagerflyet ikke vidste, hvad prøvebelastning var

for noget; med det kedelige resultat, at flyene havde en tendens til at bryde sammen i luften.

Fjendskaber blev skabt

Den hårde dom over materiellet og de herved skabte fjendskaber kom til at præge Johannsens danske flyvekarriere. Han blev efterhånden pilot i Dansk Luft Rederi i Lundtofte og fløj forskellige slags operationer, som man i dag ville kalde GA - General Aviation: Reklameflyvninger, taxaflyvning, flyvning med aviser, journalister og andet godtfolk, som gerne ville prøve det nye og havde råd til det. Ansættelsen blev forholdsvis kort, idet selskabet gik konkurs i 1923.

Mekanisk begavet, som Johannsen var, fik han ansættelse hos et autoværksted i København. Ejeren var

begeistret for automobilvæddeløb og ville gerne deltage i Fanø-løbet i 1925. Johannsen overtalte ham til at sætte en stor flymotor i væddeløbsbilen, som faktisk vandt løbet, skriver forfatteren. Faktum er dog, at løbet var i august 1924, og at det var Ford-forhandler Hans Dynesen fra Herning, der fik bygget vinderbilen, der fik øgenavnet Overdynen. Der var tale om en racerbil med en seksliters Mercedes-motor i et Fiat-chassis. Bilen endte sine dage i en have i Dover i Nordjylland, har Vejle Amts Folkeblad skrevet i et interview med sønnen i huset. Motoren, som repræsentanter fra Mercedes-fabrikkerne i Tyskland ifølge artiklen forsøgte at bytte sig til med en spritny Mercedes-luksusbil, er muligvis den, der i dag er på Danmarks

Ford-forhandler Hans Dynesen fra Herning (th.) satte den kraftige Mercedes-flymotor fra Johannsens fly i et Fiat-chassis og vandt strandløbet på Fanø i 1924 med køretøjet.

Lad os hjælpe dig

Vi er din lokale bedemand

med fokus på faglighed og etik

Kan kontaktes hele døgnet på

75 12 08 33

houkjaerbegravelse.dk

- Stort fokus på bæredygtighed
- Samtale i hjemmet eller i vores forretning
- Du kan også bestille online

Tine

Troels

Mette

SKOV MADSENS EFTF.
Esbjerg og Fanø Begravelse

1 Jernbanegade 68, Esbjerg ☎ 75 12 08 33

Forbrugerrådet
TÆNK
anbefaler

CERTIFICERET
ISO 9001
KVALITETSSYSTEM

Deres blikkenslager A/S

Aut. VVS-installatør og kloakmester

Sønder Nytoft 8 A - 6720 Fanø

Mobil Fanø afd. 40 91 57 11

Målerhusvej 3 - 6700 Esbjerg

Tlf. kontor 75 12 50 11

Hurtig og sikker service

www.deresblik.dk · deresblik@deresblik.dk

flyver vandt i bil på Fanø

Johannsen bagest i cockpittet med to passagerer i sædet foran. Det er nok fra 1920-1921. Foto: Danmarks Flymuseum.

faglig indsigt i flyvning eller motorer. Desuden er det ærgerligt, at fly konsekvent omtales som 'flyvere', idet 'flyvere' er de piloter, som flyver flyene. At den danske pilot Knud Clauson-Kaas kaldes Clausen-Kaas burde have været fanget ved korrekturlæsningen.

Detaljerigdommen i bogen er stor, ofte for stor. Det bliver lidt omstændeligt, når forfatteren for eksempel indgående fortæller om de adresser, hvor Johannsens søskende bosætter sig efter indgåelse af ægteskab.

Den akademiske tilgang til litteratur- og kildeangivelser er intet mindre end imponerende: Noteapparatet bag i værket fylder 20 sider!

Hvis man er til nørdede bøger om dansk-tyske forhold i mellemkrigstiden og hvordan en flyvers karriere snor sig ind og ud af disse, er dette en god bog at få et par dage til at gå med. Hvis man er til handlingsmættede flyverhistorier med fortættet spænding, bør man søge andetsteds.

Bogen får tre stjerner ud af seks.

Om Bogen: Forfatteren, René Rasmussen er museumsinspektør ved Museum Sønderjylland på Sønderborg Slot. Uddannet som cand. mag i historie og sproglig kommunikation og formidling.

Flymuseum mellem Ringkøbing og Skjern.

Efter en kort ansættelse som pilot i selskabet Dansk Lufttransport, fik Johannsen endelig sit 'drømmejob' som ruteflyver i Det Danske Luftfartsselskab (forløber for SAS). Ikke uden modstand fra de gamle officerer, som stadig havde et horn i siden på Johannsen.

Desværre måtte Johannsen nødlande et af DDLs rutefly på Stevns, da det løb tør for benzin, på vej hjem fra Tyskland. Skyldspørgsmålet blev omstridt, men enden på historien blev, at Johannsen blev frakendt sit danske flyvecertifikat.

Tilbage i Tyskland fandt Johannsen, efter lempelser i begrænsningerne på civil flyvning i Tyskland, arbejde som avis-flyver og flyveinstruktør.

I 1929 blev han, af en kinesisk elev, antaget til at flyve et Avro Avian fra London til Kina. Her skulle Johannsen så arbejde med uddannelse af kinesiske militærpiloter. Turen til Kina var lang og fuld af udfordringer og eventyr.

Ansættelsen i Kina faldt ikke i Johannsens smag, så han returnerede til Tyskland, hvor han blev en del af en trio, som ville flyve et Junckers-fly fra Berlin til New York og tilbage igen. Det gik ikke helt efter planen, idet benzinen slap op, før de var i land i USA. Efter nødlanding på vandet, drev de rundt i adskillige døgn,

før de blev samlet op af et norsk skib.

Tilbage til Tyskland

Resten af bogen omhandler Johannsens tilbagevenden til Tyskland, hvor Johannsen deltager i adskillige klandestine operationer for det nye Luftwaffe. Da 2. Verdenskrig starter, bliver Johannsen, efter adskillige genvordigheder pga. 'politisk upålidelighed' – han havde erklæret sig som dansk-sindet i forbindelse med afstemningen i 1920 – først flyveinstruktør i Luftwaffe og senere flyveleder.

Nogle år efter krigen vente Johannsen og frue tilbage til Danmark, hvor han havde et fredeligt job som skrædder. På grund af sit tyske statsborgerskab undgik Johannsen retsforfølgning i retsopgøret, men den danske flyververden vendte ham ryggen de næste tyve år.

Sammenfattende må den anmelder mene, at bogen tegner et detaljeret – sine steder for detaljeret – billede af et interessant menneske. Johannsen beskrives som en opportunist, som ikke generer sig for at pynte på sandheden, når det tjener et formål. Det er en tilbøjelighed forfatteren tillægger alle piloter, idet han døber det at lyve om egne bedrifter 'flyverlatin'. Tak for kaffe!

Som det angives i indledningen, er den væsentligste kilde til levnedsløbet Johannsen selv og han synes, i sti livs efterår, at

dele karakteristisk med en for tiden meget omtalt politiker: "En velmenende, ældre mand med en svigtende hukommelse".

Det er en meget flot udgivelse, René Rasmussen har begået. Billedmaterialet er særdeles omfattende, fra mange forskellige kilder og i fremragende kvalitet. Den foreliggende udgave i stift bind er en smuk og fornem bog.

Bogen bærer sine steder præg af at være skrevet af en akademiker uden militær erfaring, endsig

Foto: Finn Arne Hansen, Fanø Posten

Anmelderen og bogen

• Anmelder: Bent Esbensen, født i Sønderborg 1959. Opvokset på Fanø. Uddannet som privatpilot i 1985. Formand for KZ & Veteranfly Klubben 2011 – 2019.

• Bogen er på 352 sider og koster 298 kr. For medlemmer af Historisk Samfund for Sønderjylland er prisen 198 kroner.
• Bogen kan købes hos Historisk Samfund via linket hssdj.dk eller hos boghandlerne.

Øen rundt

De populære bagagerumsmarkeder holdes en gang om ugen om sommeren. Arkivfoto

Rindby Forsamlingshus søger medlemmer

RINDBY – Mange på hele Fanø bruger Rindby forsamlingshus, men bestyrelsen og andre hjælpere er for tiden i gang med at omdele breve til øens postkasser for at få flere medlemmer. Der er i dag 197 medlemmer og syv i bestyrelsen, men der kunne godt være brug for mange flere, både af økonomiske grunde, men også fordi der ofte mangler 'hænder' ved forskellige arrangementer. Der er blandt andet julefest, fastelavnsfest, banko, sangeftermiddage og bagagerumsloppemarkeder. Huset udlejes naturligvis også til fester.

Er man nysgerrig efter at se stedet og de andre medlemmer, så er der tirsdag den 30. april klokken 19 en helt åben generalforsamling, man kan deltage i. Der er endda lidt at spise og drikke. Man kan også smutte til rindby.dk og læse mere der.

Sogneudflugt til Løgumkloster den 16. maj

FANØ – Løgumkloster er et spændende sted med blandt andet en klokkenistskole ved det gamle kloster. Torsdag den 16. maj kan man komme på udflugt dertil, arrangeret af menighedsrådet. Det koster 200 kroner, og tilmelding sker til emduus@gmail.com eller på telefon 26 21 75 16.

Restaurant Ambassaden er solgt

NORDBY – Efter to år er det endelig lykkedes Pia og Mads Lindquist at få solgt Restaurant Ambassaden i Hovedgaden i Nordby. Det skriver KomEsbjerg.dk. Køberne er fra Guldager Forsamlingshus, fortæller de selv på Fanø online opslagstavle på Facebook. Pia og Mads fortæller til Fanø Posten, at de nu skal til Nyborg og være lønmodtagere. Så er er fast løn, ferie og den slags på vej til dem. Det under vi dem. God vind. Fanø Salt er også solgt, kan man læse på Facebook.

Sejlrenden til Sønderho Havn er oprenset

SØNDERHO – Takket være store fondsbevillinger har Sønder Havns Støtteforening kunnet sørge for oprensning af 2600 meter sejlrende til havnen, fortæller det i Sønderho-nyt. Dybden blev minus to meter. Arbejdet blev udført i februar af Rederiet Høj, som også klarede første etape i 2023. Bestyrelsen håber, at der kan findes penge til yderligere oprensning af 1500 meter ind forbi anløbsbroen til efteråret, når der igen må arbejdes i naturområdet. Havnen har i øvrigt arrangeret Havnens dag lørdag den 4. maj med taler, musik og lidt godt til maven og ganen, så sæt kryds i kalenderen.

Trælast og byggemarked

Alt i byggeartikler

• Pejsebrænde • Isenkram • Maling • Haveartikler

www.bygma.dk • Mail: fanoe@bygma.dk

Tlf. 75 16 37 00 • Strandvejen 10B, Nordby

Åbningstider: Man.-fre.: kl. 7-17 • Lørdag: kl. 9-13

Øen rundt

To demensven-instruktører i Nordby

NORDBY – Nordby Handelsstandsforening har fået to demensven-instruktører.

”Vi føler det som en naturlig forpligtelse til at bidrage til et trykt nærmiljø, en god oplevelse og en god kundeservice, hvorfor vi er repræsenteret i den kommunal nedsatte demensgrupper,” fortæller foreningens kasserer Sven Buhrkall.

Sven Buhrkall. Foto: Privat

”For at bidrage til en øget viden om demens – og hvad den betyder for den demensramte og de pårørende – har to foreningens bestyrelsesmedlemmer Jo Søndergaard Madsen og jeg gennemgået uddannelsen som demensven-instruktør. Med den baggrund gennemfører vi et informationsforløb, der gør de deltagende virksomheder til såkaldte ’demensvenlige virksomheder’. Butikkerne, restauranterne, posthuset, sparekassen, Spar og SuperBrugsen med flere har i varierende omfang demenssygdommen mere eller mindre tæt inde på livet. Der er 77 borgere på Fanø, der har fået konstateret demens og det er vurderingen, at der yderligere er 20 til 30 personer, der er ramt af sygdommen. Læg hertil sommerhusejere, turister og de mange pårørende,” tilføjer han

”Gennem øget viden og forståelse kan alle bidrage til, at den demensramte og deres pårørende kan have et godt liv. Det gælder naboer, venner, kollegaer men bestemt også butikslivet. De butiksansatte kan hjælpe med at finde varerne og være tålmodig ved betalingen. Et smil, hjælpsomhed, tålmodighed og klare signaler om, at du vil hjælpe, er et godt udgangspunkt. Det kan ofte være svært at spotte en person, der lider af en demenssygdom. Ofte er personen fysisk velfungerende, men det kniber ofte med at tackle mentale færdigheder. Derfor er det vigtigt, at lægge mærke til de signaler, der følger med demenssygdommen, og det er vigtigt, at man har kendskab til, hvad man kan gøre i den konkrete situation. Derfor føles det oplagt, at vi i handelsstandsforeningen støtter op om denne sag, og vi har kun fået positive tilbagemeldinger fra de enkelte forretninger,” slutter han.

Den 7. maj klokken 14.30-16.30 er der i øvrigt på Mødestedet, Lindevej 5, Nordby, en Kultureftermiddag for demensramte, deres pårørende og andre. Der er tale om en hygge-eftermiddag med musik, sang og gode fortællinger fra Fanø i anledning af Demensugen.

Arrangementet er gratis, men tilmelding er nødvendig og kan ske til Lars Lykkedegn, 21 28 57 71.

Byrådsmøder kan nu genses på TV Fanø

FANØ – Fanø Kommune og TV Fanø har indgået en aftale om, at byrådsmøderne fremover også vil blive vist på TV Fanø, skriver kommunen på sin hjemmeside. Det bliver fortsat kun på kommunens Facebook-side og YouTube-kanal, at møderne kan ses direkte.

På baggrund af en flertalsbeslutning i byrådet den 18. marts har Fanø Kommune indgået en aftale med TV Fanø om, at byrådsmøderne fra april og fremefter også vil blive vist på tv-kanalen. Byrådsmøderne vil fortsat blive sendt direkte på kommunens Facebook-side og YouTube-kanal, så visningen af byrådsmøderne på TV-Fanø vil blive et supplement til de nuværende platforme. På TV Fanø vil møderne ikke blive vist direkte, men de vil blive sendt i ’sløjfen’ efterfølgende fra onsdag til fredag.

Sønderho Borgerforenings bestyrelse på plads

SØNDERHO – Efter generalforsamlingen søndag den 3. marts ser bestyrelsen for Sønderho Borgerforening således ud: Formand Merete Engsted, næstformand Lars Nielsen, webmaster Christina Løjtnant, kasserer Grethe Hjelm Nielsen, sekretær Jeppe Brixvold, Pia Kristoffersen samt Ida Hansted. Suppleanter er Kirsten Nielsen og Camilla Schwartz.

Prisregn over tre lækre Fanø

Fanø leverer den bedste forårsbryg, den bedste laks og de bedste grillpølser

KVALITETSMAD – Først blev Fanø Laks kåret som Danmarks bedste i Politiken den 10. februar, så kårede Danske Slagtermestre her i april Slagter Christiansens grillpølser til Danmarks bedste, og søreme om ikke Fanø Bryghus rendte med det tredje DM-medalje af guld i Morgenavisen Jyllands-Postens blindtest fredag den 5. april! Anmelder var Anders Halskov.

Den begejstrede anmelder skrev følgende om bryghusets Imperial Forår Dobbeltbock 10 %:

”Nydelig, rødgylden øl. Rund, blid og indbydende sødmefuld næse. Kraftig cremet og intens mund med stor fylde, Velafstemt bitterhed. En fremragende og stærk øl, der nok skal bringe påskehumøret frem.”

Den halvgamle redaktør suste til bryggeriet, købte

en flaske til 65 kroner og sagde tillykke til brygmester Steve Rold, der har skabt den magiske dobbeltbock med fire slags malt og fire slags humle.

Den blev knuppet op samme aften, og anmelderen fik adskillige anerkendende nik. Farven var selvfølgelig ravfarvet som mørkt rav, vi er jo på Fanø, og den var slet ikke så sød som frygtet. En meget afbalanceret og lækker bock, og slet ikke så sprittet som ventet.

Hos Slagter Christiansen fik Niels Christiansen æren af at blive fotomodel med et velanrettet fad af Danmarks bedste grillpølse. Den koster 16 kroner stykket. Første positive overraskelse var, at den sønderjysk-tysk-inspirerede pølse i normal wienerstørrelse god kunne tåle lidt varme uden at eksplodere under den

første bruningsproces. For en sikkerheds skyld fik de to pølser lige enkelte stik med en gaffel, men det væltede ikke ud med vand under resten af processen ved svag varme.

Forklaringen kom, da kniven blev sat i arbejde under prøvesmagningen. Der var masser af godt kød og ikke en masse ulødig fyld i den. Første pølse blev nydt uden sennep og ketchup for at få den rene smag, og det viste sig at være

Niels Christiansen fra Slagter Christiansen med Danmarks bedste grillpølse.

lidt af en ’voksen-grillpølse’ med masser af ramsløg, fast konsistens og godt med krydderi – helt anderledes og mere mættende end supermarkedspølser. Det vil nok være godt at have nogle almindelige pølser i reserve til børnene, der jo har mere utrænede og sarte smagsløg end os andre.

Fanø Laks fik redaktionen ved julefrokosten på Fanø Krogaard i december, og den var som altid helt eminent. Nu har Politikens anmelder Louise Beck Brønnum og Michael René så fundet ud af det samme. Superlativerne flyder fra deres penne med ”delikat” som et nøgleord.

Martha har været til motordoktor

Hun hostede lidt rigeligt og har nu fået nye dyser og er klar til sæsonen

MARITIMT – Så er sæsonen skudt i gang for udflugtsbåden Martha. Hun har fået sit sommertøj på, og redningsflåde og veste har været til overhaling og eftersyn, igen doneret af Viking.

”Vi sejlede første tur den 1. april og er allerede godt booket op i både april og maj. Som sædvanlig fylder askespredning en hel del, men også mange familie og

firmaer er i kalenderen. Dog havde vi lidt udfordringer med motoren, inden vi kunne sætte i gang. Da vi lagde Martha op for vinteren, konstaterede vi, at motoren ikke var helt på toppen. Vi havde en

mistanke til dyserne, som vi afmonterede og sendte til reparation. Det viste sig, at de ikke var til at redde, og der måtte nye til. Det var en bekostelig affære, men heldigvis har West Diesel vist os stor velvilje, både ved

Cirka halvdelen af egetræet blev fundet igen. Foto: Privat.

en stor rabat og at lempe ved betalingsbetingelserne. En stor tak for det,” lyder det fra formand Torben Korsgaard.

Nogle egeplanker til beklædning af ’Svenskeren’ forliste i efteråret, men et eftersøgningshold fik opsporet og reddet cirka halvdelen.

”Vi har netop modtaget det ny egetræ til beklædning af hele langsiden af ’Svenskeren’, som Fanø Sparekasses Fond har doneret,” fortæller formand Torben Korsgaard med stor tilfredshed.

-fina

Ø-produkter

oplevede det samme i 2019, hvor det var i Berlingske, vi blev testvinder i blindtest med seks stjerner og det var selvste Søren Frank og Søren Dam, som udnævnte os som klar vinder. At vi så fire år efter kan gøre det igen i Politikken med så flotte ord fra Louise Beck Brønnum og Michael René beviser blot og bekræfter os i, at kærlighed, passion og tid er vejen frem til at producere vores sublime koldrøget Fanø Laks. Alt her i huset er rent håndarbejde og håndværk. Det er ikke mange på 78 år, der stadig er erhvervsaktiv som Henning Rasmussen, som har formået at udvikle dette fantastiske produkt," siger salgsschef Anne Müller Rasmussen i en kommentar til Fanø Posten.

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

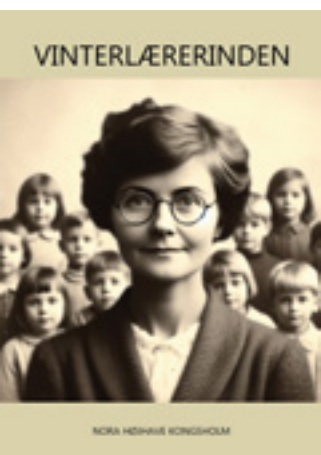
"Stolte er vi, at vi igen bliver testvinder af en stor og anerkendt avis med dygtige madanmeldere. Vi

Henning Rasmussen, Fanø Laks, udvælger nøje sine laks, og han salter og ryger dem helt perfekt, mener nu også Politiken.

Forfatter Nora Højhave Kongsholm (tv.). Foto: PR

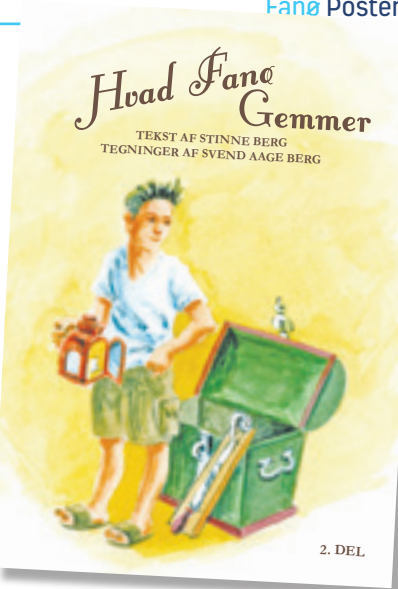

Fra dengang der var vinterlærerinder til

KULTUR – Forlaget Ubirex kommer nu med den biografiske roman Vinterlærerinden. Bogen, baseret på breve, handler om Margrethe eller Grete Laursen, Bindslev, der i 1930erne forsøgte at få fastansættelse som lærer i et traditionelt miljø, hvor landsbysamfundene ofte foretrak en mand. Vi følger hende blandt andet på Fanø, hvor hun tager en

flok piger med på cykeltur til Skagen, over Samsø, Sydfyn, Kokspang ved Varde og til Vendsyssel, hvor ringen slutter. Undervejs får vi et indblik i Gretes tanker om det traditionelle arbejdsmarkeds forhold til kvinder, landsbyskolernes vilkår og livet på landet. Datteren Nora Højhave Kongsholm er forfatter. 199 kroner.

-fina

Bøgerne om Jens, der rejser tilbage i tiden, er meget populære. Nu skrives der på bind tre. Tegner: Sv. Aage Berg.

Stinne Berg klar med nye bøger og e-bøger

Nordby-forfatter klar med tredje bind om Jens' tidsrejser

KULTUR – Lige nu er Stinne Berg fra Sundhedsmissionen i gang i at skrive tre! Bøger. Den ene er om smerter og afhjælpning af dem. En sådan bog savnede hun på fysioterapistedet. Den anden er tredje del af historien om Jens, der kommer tilbage i tiden og

oplever det hedengangne Fanø. 1. del Hvad Dragkisten Gemmer foregår på Fanø Museum og er stadig en bestseller, solgt i over 2500 eksemplarer 2. del hedder Hvad Fanø Gemmer og i den kommer han tilbage og oplever fester, begravelser og alt derimellem i slutningen af 1800-tallet. I 3. del kommer han tilbage til 2. Verdenskrig.

En lokal kunstner illustrerer forsiden denne gang, Sv. Aage Berg, der illustrerede del 2, er desværre død, og Mads Berg der illustrerede den første, har store illustrationsopgaver i hele verden nu. I øvrigt er Den naturlige vej til at leve ved at blive oversat til tysk.

Alle Stinne Bergs bøger sælges iøvrigt også som e-bøger på Saxo.

FORÅRSBOGSALG

Bøger fra lokale forlag

Jakob Brønnum: Den politiske vinkel

Et lig dukker op i en have i et sommerhusområde på Holbækegen. Politiet står på bar bund. Det er kun begyndelsen. I Den politiske vinkel konfronteres kriminalkommissær Tobias Isaksen og hans medarbejdere med en serie af forbrydelser, der trækker tråde til den politiske top på Christiansborg og videre langt ud i verden. Det er det andet bind i serien om Tobias Isaksen, men den kan læses uafhængigt af den første. Illustrator er Michael Løhde Andersen. 403 sider, 279,95 kr.

Claus Grymer: Min dør står åben til evigheden

I Min dør står åben til evigheden skriver Claus Grymer om kræft. Han skriver om sygdommens barske realiteter, men også om de døre, som den åbner, hvorved der kastes et helt nyt lys ind over livet. Teksten følges af værker af billedkunstner Maja Lisa Engelhardt. Bogen udgør en selvstændig fortsættelse af Grymers anmelderroste Ad snoede veje. Om at finde hjem. Prisen for Min dør står åben til evigheden er 224,95 kr., men sammen med Ad snoede veje. Om at finde hjem er der en samlet pris på 400 kr.

Egil Hvid-Olsen: Skurke, helte og Gud – En genfortælling af Bibelens historier for alle mellem 8 og 108 år

I Skurke, helte og Gud har forfatter og sognepræst Egil Hvid-Olsen genfortalt Bibelens historier, lige til til at gå til. Foruden de kendte fortællinger er der også de fremmedartede, dramatiske og til tider stødende af slagsen. Bibelen handler om mennesker og Gud. Den fortæller, at ethvert godt menneske også indeholder noget ondt, og ethvert ondt menneske indeholder noget godt. Skurkene er helt modige og heltene skurkagtige. Den eneste egentlige helt er Jesus – men han er det ikke på en traditionel måde.

Bogen udkom første gang i 2014 og fik en række rosende anmeldelser. Nu har Egil Hvid-Olsen strammet teksten lidt op og føjet lidt nyt til. Michael Løhde Andersen har leveret lidt flere illustrationer og et nyt forsidebillede til bogen. En luksusudgave af bogen, der dog kun koster 274,95 kr.

NYHED: Stinne Berg: Den naturlige vej til at leve

En bog af sundhedseksperter Stinne Berg, Fanø. Den handler om biohacking – at finde de smarte og effektive veje til sundhed samt et langt og vitalt liv. Den er et overflødhedshorn af gode råd og information, personligt og levende fortalt. Læs om livsstil, kulde- og varmeterapi, faste, livsforlængende veje, effektive urter, metoder til at hjælpe kroppen på vej til en bedre status, træningsveje, muskelaktivitet, koblingen til psyke og sind, fuldgod, intelligent serveret ernæring og kostens aktivstoffer. Lær selvtest og få viden om kroppens processer og dynamikker. 240 sider, 250 kr.

Bestil disse bøger ved at skrive til mail@hjerterposten.dk. Se flere lokale bøger på hjerterposten.dk, klik på Klub Vadehavet.

KLUB VADEHAVET
oplevelser med din avis!

Øen rundt

Et af disse vinduer har Spar doneret penge til. Foto Fanø Posten

Penge fra Spar til nye vinduer i Strien

NORDBY – Købmand Charlotte Junge fra Spar på Strandvejen bliver bare ved med at hive penge hjem fra KIF-fonden til lokale projekter. Det har foreningen bag Strien nu nydt godt af, idet Spar har kunnet sponsere 25.000 kroner til at af de nye, energibesparende vinduer i Strien.

2023 var et stabilt år for Fanø Museum

NORDBY – For Fanø Museum var 2023 været et stabilt år med et besøgstal lidt under de store 'Corona-år', med cirka 3700 gæster," fortalte formand Else-Marie Gejl Christensen på generalforsamlingen.

"Årets store oplevelse Kina til Fanø var vi en del af. Hele sæsonen havde vi en udstilling med fine kineserier, som søfolk har bragt med hjem. Tingene var venligt udlånt af Richard Brinch Hansen, hvis familie havde tømmerhandel på Fanø og fra Birgitte Vind, Fanø. Museet har selv et meget fint laksyskrin med synåle og andre finurligheder af elfenben. Takket være Lise og Anker Pedersen, Fanø kunne vi dække op til et fint kinesisk te-selskab. Testellet er bragt hjem af Ankers bedstefar. Lise og Anker har meget generøst foræret testellet til Fanø Museum; det er vi meget taknemmelige for, og det vil få plads i vores fine nye montre, som vi fik lavet til udstillingen, takket være en gavmild donation fra Inger og Jørgen Nygaard-Larsens Fond."

Læs hele beretningen på fanoeposten.dk

Nordmand er på skattejagt

Torbjørn Ødegaard fra Norge vil udgive en bog om et måske helt ukendt skibsforslis ved Fanø i 1690. Han søger hjælp

MARITIMT – Den 3. november 1690 forliste et italiensk fragtskib ved Fanø. Hvis vraket findes, dukker der måske også en spændende skat op. Det kan dog også ske, at den allerede var byttet med varer i Cuxhafen. Alt dette skal en arkivforsker i Genova i Italien hjælp med at finde ud af mod betaling, naturligvis.

Så forlægger Torbjørn Ødegaard fra Kystforlaget i Frederikstad i Norge vil

Eksempel på et skib fra perioden. Det har kun illustrativt formål. Foto: Wikipedia

svært gerne have noget hjælp, for eksempel i form af en donation eller en forudbetaling på 3000 kroner for bøger, når bogen om dette forlis og et norsk forlis på

samme tid udkommer. Det har i forvejen været en dyr efterforskning for det lille forlag. Derfor denne artikel.

Det italienske skib St. Francisco Xaviere var blevet lastet i Cadiz i det vestlige Spanien tre uger før, det i november 1692 stødte på grund, måske ved 'Rifshorn', måske sydligere. Kaptajn Gerinomo skriver i logbogen, at jollen var gået tabt, men at mandskabet fik reddet sig i land på Fanø ved at bygge en slags tømmerflåde. Ingen omkom. Sømændene rejste derefter til Hamborg og derefter videre ud i verden.

"På arkivet i Genova kan man læse om lasten. Og selv

om der måske ikke er nogen skat som på et lignende skib, der strandede ved Kvitsøy i Norge, så vil det være spændende at kunne linke Italien og Fanø sammen ved at finde skibsvraket og få skrevet historien færdig," siger Torbjørn Ødegaard.

Han hører meget gerne fra lokale dykkere og historikere, der kan hjælpe ham. Han kan kontaktes via kystforlaget@gmail.com. Han læser dansk ganske udmærket, så skriv bare på dansk.

Tekst: Finn Arne Hansen
Foto: Kystforlaget/SINAS

Det sker på Fanø fra 13/4 til 4/5-2024 – udvalgte begivenheder

- **Alle dage:** Albue Fuglekøje og Sønderho gl. Fuglekøje er åbne
- **Lør. 13/4 og tir. til søn. kl. 11:** Fanø Kunstmuseum, Nord Land 5, Sønderho: Agnete Brinch-udstillingen Tænk på alt, hvad du har kært – at male er at håbe. Udstillingen vises indtil 26. maj. Retrospektiv udstilling med værker af Finn Hjortskov Jensen. Udstillingen vises til 23. juni. Dertil museets faste udstilling. Entré. Se øvrige åbningstider på fanoekunstmuseum.dk
- **Pause til 6/5:** Fanø Museum. Skolevej 2, Nordby
- **Lør. 13/4 kl. 19.30:** Fanø Biograf, Lodsvej 3, Nordby: Birthday Girl – Alt for min datter. Entré. Se øvrigt program på fanoebiograf.com
- **Lør. 13/4 kl. 20, adgang kl. 18.30:** Realen – Fanøs Kulturhjerter, Niels Engersvej 5a, Nordby: Koncert med Rasmus Nøhr. Entré. Billetkøb via realen.dk
- **Lør. 13/4 kl. 14-17.30:** Fanø Strandgalleri, Kirkevejen 39, Rindby Strand: Åbent, gratis adgang. Se øvrige åbningstider på fanostrandgalleri.dk
- **Man. til lør. kl. 11-16:** Fanø Skibsfarts- og Dragtmuseum, Hovedgaden 28: Åbent. Entré
- **Tir. 16/4 kl. 18.30:** Fanø Skole: Genstart – nyt hotel og Slow Down Resort på Rindby Strand. Arr.: Slow Down Fanø Resort og Planet Gruppe. Alle er velkomne, fri entré
- **Tor. 18/4 kl. 11-13:** Nordby havn, 'svenskerbroen': Cruise i Esbjerg havn. Entré. Arr.: Foreningen Martha. Entré. Se øvrige sejladser på marthasoenderho.dk
- **Lør. 20/4 kl. 14-16:** Fanøhallen: Gymnastikopvisning. Arr.: Fanø Gymnastik & Idræt. Fri entré
- **Søn. 21/4 kl. 14-16:** Strien, Lindevej 5-7: Jubilæumsreception i anledning af foreningen Fanø i Atlantvoldens 25-års jubilæum. Den ny bog Fanø Krigssejlere præsenteres. Fri entré.
- **Søn. 21/4 kl. 15-17:** Rindby Forsamlingshus, Postvejen 14: Sang-Søndag v/ Grethe Laumand. Fri entré
- **Man. 22/4 kl. 15-17:** Hotel Fanø, Vangled 32C: Generalforsamling i Destination Vadehavskysten
- **Tir. 23/4 kl. 19.30:** Fanøhallen: Generalforsamling i Nordby Fjernvarme a.m.b.a.
- **Fre. 26/4 kl. 20, adgang fra kl. 18.30:** Realen – Fanøs Kulturhjerter, Niels Engersvej 5a, Nordby: Ivan Pedersen & Danmarks Næstbedste Trio. Entré.
- **Tir. 30/4 kl. 19:** Rindby Forsamlingshus' generalforsamling, med mad og drikke. Alle er velkomne, fri entré.
- **Lør. 4/5 kl. 14-20:** Sønderho Havn: Havnens dag. Se mere på soenderho.dk/event/havnens-dag. Fri entré
- **Gudstjenester i Nordby og Sønderho kirker:** Se kirkernepaafano.dk
- **Begivenheder i Ribe og Esbjerg:** Se vadehavskysten.dk/ribe-esbjerg-fano/diverse/events

Et smukt syn: Sovende sandløbere i vandkanten. Pas godt på dem.

Sandløber løber mange kilometer hver eneste dag

Vadehavets fugle

Går du på stranden på Fanø, ved Blåvand eller andre steder ved den jyske vestkyst, kan du ikke undgå at have set en lille sort-hvid vadefugl livligt løbe frem og tilbage med bølgenes bevægelser. Konstant følger den bølgenes bevægelser i vandkanten, hvor den fouragerer på små vandinsekter, der hvirvles op og rundt af bølgerne. Det er sandløberen, og den kan du se stort set alle årets 12 måneder på Fanøs Vesterstrand.

Rundt om Nordpolen

Men selvom sandløberen dagligt løber mange kilometer, så er dens træk ofte på imponerende over 7.000 km, da den er cirkumpolar – den yngler hele vejen rundt om Nordpolen – og er altså højarktisk, da den ikke yngler syd for den indtegnede linje rundt om Nordpolen. Dens sommerresidens er den højarktiske kysttundra, hvor den ligesom de andre vadefugle ikke bygger en rede, men skaber lidt tang og småsten tilfældigt sammen og lægger sine ofte 4 æg, gerne i læ bag en sten eller vegetation. Den lægger sine æg fra midt i juni og kun ét

kuld, da den højarktiske sommer er meget kort, og faktisk slutter efter bare tre måneder.

Om vinteren, når Nordpolen er isdækket, flyver den sydpå til især Vesteuropa og Vestafrikas kystlinje, hvor de opholder sig fra august til maj, men enkelte sandsynligvis svagere individer kan oversomre på Fanø. Derfor kan du alle årets 12 måneder opleve denne iltre og næsten altid aktive lyse vadefugl.

Sandløberen er med sine 18-21 centimeter på størrelse med almindelig ryle, men mere kompakt, og så bevæger den sig hurtigere end de fleste andre vadefugle, når den fouragerer. I sommerdragten bliver sandløberen orange-gul i ansigt og på

ryggen, mens den i vinterdragten er hvid og sort. Fra dens latinske navn *Calidris alba* har vi en beskrivelse af dens udseende, da alba betyder hvid. *Calidris* henviser til familien, der er ryle.

Sandløberen kommer til Vesteuropa og Vestafrika for at tanke op efter en meget energikrævende yngleproces, og derfor er det vigtigt

at de får den fornødne ro her, hvor de opholder sig 75 procent af deres liv. Derfor gør det ondt at opleve løse hunde og for hurtige bilister hensynsløst presse dem rundt i vandkanten, hvor begge dele ikke burde forekomme. Du kan faktisk med forsigtighed og udvist respekt komme tæt på sandløberen, da den sandsynligvis aldrig har set et menneske før den lander på Vestkystens strande.

En flyvende sandløber. Dens latinske navn er *Calidris alba*.

Sandløberens yngleområde rundt om Nordpolen.

Illustration: Public Domain

Øen rundt

Tilde Rudbeck fik denne vase i afskedsgave.

Formand Tilde afløses af formand Mette

NORDBY – Nordby Handelsstandsforening eller bare Nordby Handel i daglig tale, sagde på sin generalforsamling tak til Tilde Rudbeck for mange års godt arbejde som formand. Hun kunne ikke være der, men har siden fået fik en helt særlig Fanø-vase i gave. Hun har, som mange ved, solgt caféen Rudbeck's og er draget til Esbjerg med sin familie. Mette Hyttel fra Fanø Krogaard blev på det efterfølgende bestyrelsesmøde valgt til formand.

Der var fyldt god op i folkestuen på Fanø Krogaard, hvor der på årsmødet blandt andet blev sat fokus på den nyetablerede forening Fanø Strik, der har som formål at fastholde og udvikle strikkeaktiviteter på hele Fanø og naturligvis også i Nordby, beretter Sven Buhrkall fra bestyrelsen. Strikkefestivalen finder sted 12. til 15. september 2024.

Det gav anledning til en konstruktiv debat om, hvorledes forretningslivet i Nordby kan medvirke til at skabe den rette kullise og aktiviteter, der kan sikre en rigtig god oplevelse for festivalens gæster. Flere pegede på Sønderho som et godt eksempel og det forhold, at det er et samlet Fanø, der står bag initiativet.

Direktør Hans Peter Folmann fra Destination Vadehavskysten, der støtter arbejdet med at fastholde strikkeaktiviteter på Fanø, påpegede vigtigheden af samarbejde på turistområdet og på den gode oplevelse, hvor kvalitet er vigtigere end kvantitet. Der blev fra foreningens side meldt om stor tilfredshed med samarbejdet, hvilket blev gengældt.

I beretningen var der en gennemgang af de resultater, der er opnået siden foreningens stiftelse i 2021. Foreningen har nu et årshjul med events hen over hele året, eksempelvis Vinter I Vadehavet, påskeaktiviteter, Late Night over fem onsdage med fokus på den maritime kulturarv, høstfest skråstreg halloween samt ikke mindst Juleøen Fanø. Samtidig har foreningen udviklet hjemmesiden nordbyhandel.dk, etableret en klar og let genkendelig profil, skabt maskotten Sælen Ebbe, der ledsages af en pige i Fanø-dragt i gadebilledet, Fanø Færgen på Tinghustorv, sikret julebelysning i Hovedgaden med postkasse til julemanden samt skabt et fælles Ø-gavekort for hele Fanø, hvor værdien af udstedte gavekort har rundet én million kroner. Desuden skaber foreningen værdi for medlemmerne ved at varetage deres interesser i forhold til myndighederne, herunder Fanø Kommune. Det gælder områder som skiltning, trafikregulering, julebelysning samt løbende sager. Regnskabet var i balance og der lød en stor tak til foreningens medlemmer og de mange sponsorer, der er med til at finansiere og udvikle aktiviteterne. For at få flere aktiviteter, hæves kontingentet fra 3000 til 3500 kroner.

Der var genvalg af Camilla Aae og Sven Buhrkall samt nyvalg af Karina Ella Escherich til bestyrelsen samt af Anne-Mette Jensen og Jo Søndergaard Madsen som suppleanter.

June Bertram Hansen er næstformand, Sven Buhrkall er kasserer og Jo Søndergaard Madsen er sekretær.

-fina

Tekst og foto: Søren Brinch

Øen rundt

Christel Seyfarth lukker sin strikkebutik

NORDBY – Ifølge Fanø Ugeblad lukker Christel Seyfarth sin strikkebutik i Hovedgaden i Nordby inden længe. Hun, der sammen med Jørgen Seyfarth i 2023 fik solgt Nordby Wooldays by Fanø Strikkefestival til en thybo, vil hellige sig andre projekter, blandt andet produktion i Sri Lanka.

Alt for mange kører for stærkt til færgen

FANØ – I april kan man langs udvalgte veje i Fanø Kommune se blå skilte med teksten Sænk farten – bare lidt. Det er der en god grund til. På Fanø har politiet nemlig i de to foregående år registreret mange flere hastighedssager end tidligere. Faktisk er antallet af sager steget med over 50 procent i 2022 og 2023, hvis man sammenligner med gennemsnittet i perioden fra 2016 til 2021. I både 2022 og 2023 har antallet af hastighedsforseelser været 59, hvoraf en stor andel endda har givet klip i kørekortet, mens politiet i 2024 allerede har registreret 44 tilfælde. Det er særligt strækningen på Postvejen fra krydset ved Strandvejen og mod færgen, der registreres mange fartsyndere.

Erfaringen viser, at bilisterne lytter til budskabet på skiltene.

”På Fanø ønsker vi, at det skal være trygt og sikkert at færdes i trafikken, og vi bryster os ofte af, at vi er den mest cyklende del af den danske befolkning. Det skal vi blive med at være. Derfor håber jeg, at kampagner som denne kan være med til at gøre opmærksom på, at vi alle sammen bliver lidt bedre til at sætte farten ned til glæde for alle trafikanter,” lyder det fra Fanøs borgmester, Frank Jensen.

Sponsorpenge fra OK til foreninger

FANØ – Gennem sin sponsoraftale med OK og SuperBrugsen Nordby har Fanøs Forenede Sportsklubber fået et pænt beløb til foreningens kasse. Sponsorchecken lyder på hele 22.339,45 kroner. Fanøs Forenede Sportsklubber formidler sponsorkronerne videre til nogle af øens idrætsforeninger, som har søgt om penge til formål, de har brug for at få støtte til.

”I løbet af det seneste år har Fanøs Forenede Sportsklubber støttet skiklubben for børn og unge, der er ved at opbygge en grejbank med brugt udstyr, folk har afleveret. Det bliver slebet og renoveret, så det er klar til brug igen. Støtten gik til at købe en slibemaskine. Fanø Trim Træningscenter har fået støtte til at anskaffe en romaskine, og Fanø Boldklub har også fået bevilget et beløb,” fortæller uddeler i SuperBrugsen Nordby, Bent Madsen.

Man kan støtte Fanøs Forenede Sportsklubber ved at tanke hos SuperBrugsen Nordby. Det er nemlig OK og forhandleren, der udbetaler pengene til foreningen. OK overvejer at lade el-bilisterne komme med i ordningen, erfarer Fanø Posten.

Vigtig historiehjemmeside ramt af hackere

FANØ – Den meget populære og for mange historieinteresserede meget vigtige hjemmeside mitfanoe.dk blev hacket i august 2023, får man at vide, når man besøger siden. Der var desværre ikke backup. Forhåbentlig vil mange bidrage med det, der nu mangler.

En elletræsstilk er sprunget ud i det tidlige forår.

Elletræet er en rigtig vandhund

Flora og fauna

Fanø Natur udgår desværre denne gang. I stedet får du en artikel om elletræet af vor klummeskriver i Hjerting Posten, biolog og forfatter Carsten Mathiesen. Vi håber, den falder i smag.

Hans øvrige klummer kan læses i vor e-papirudgave af Hjerting Posten, som du kan finde på hjertingposten.dk/avisarkiv.

Rød-el (elletræ) kan blive cirka 200 år gammel og er træernes vandhund. Den holder til på fugtig-våd, næringsrig jordbund, ofte ser man den ved sø- og åbredder samt i skovsumpe. Ved nedskæring skyder rød-el bare igen fra stubben (stødskud), og den var derfor et vigtigt træ inden for datidens stævningsskovdrift her i landet. Rød-el, på latin *Alnus glutinosa*, er

det eneste af vore egentlige skovtræer i Danmark, der kan stå permanent med fødderne i vand i ellesumpene.

Stylterødder

Den kan endda danne siderødder (birødder) fra stammen, som kan vokse skråt ned i sumpen og derved udvikle sig til stylterødder (luftødder), så det faktisk ser ud som om, den står på stylter.

FANØ POSTEN BF 409									
SVE- RIGE	SKEER	VATTET	LITER	FILM	KORT	ORM VOKAL	ET	BUSK	
				SPROG FUGL		GLIMT KED			
KNOK- LE				TIRRE RET					
KLO									
KANAL		BAG- VÆRK VEJR					TONE VOKAL		ANTAL
		JOB PIGE- NAVN				LUGT ASKEN			
BRINT									
DRENG METER			DRÅBE MÅLE				AHORN GNIDE		
							KØRE VINDER		
				VOKAL DYR		KORTET JAP. FORF.		FRUGT	
BJERG- SIDE									
GIK	TØJ						DUG GUD- INDE		
TARA		DRIK SKÆVE				INDE- HAVERE GUDINDE			
				IND- SKRIFT MÅLER				50 PIGE- NAVN	
TEGN									
BOKSER			VÆK FUG- LEN			ALTSÅ FLOD			
							HOT FETA		
TRÆ		URAN SEGL		PT TONE		ROMAN HVERV			TAL- ORD
REG- NER					GRILLE ANB.				
krydsord.com		SPA- NIEN		MONO- POLET					

Navn: _____
 Adresse: _____
 Postnr: _____

Send foto til mail@fanoeposten.dk eller indlæver den udfyldte krydsord i SPAR Fanø, Strandvejen 27, Fanø – **senest den 24. april 2024**. Mærk kuverten "Konkurrence". Maks én deltager pr. husstand. Sidste måneds præmie, et gavekort på 200 kr. til SPAR Fanø, kan afhentes i SPAR Fanø.

Vinder af sidste nummers krydsord: Ove Jepsen, Nybovej 45, Fanø

Næste avis 4. maj
 Deadline 24. april

Rødel elsker at have rødderne i vand og fugtig jordbund. Foto: BioPix

Disse stylterødder stabiliserer træet.

Desuden kan luftens ilt sive ind gennem deres fine porer og herfra vidertransporteres til rodsystemet nede i den iltfattige sumpjord.

Kan holde på bredden

Langs vandløb kan træets rødder holde på bredden, så den ikke styrter ned i vandløbet, herudover er de rødder der rækker ned i vandløbet gode gemmesteder for mange fisk. Gamle stubbe af for eksempel stynede elletræer, der står på sumpet jord, kan danne såkaldte elletrunter med ofte sælsomme former, og kigger man lidt efter, kan man desuden se karakteristiske, ofte knytnævestore knolde på de overfladiske rødder.

Herinde i knoldene lever en type vigtige bakterier, der forsyner træet med ekstra kvælstof. Træets næringsrige blade er guf for mange dyr. Bladene har den specialitet, at de stadig er grønne, når de ved løvfald smides i efteråret (for efterfølgende at blive sorte, når de ligger på jorden), fordi bladenes

grønne farvepigment klorofyl først nedbrydes, når bladet er smidt.

Disse afkastede, kvælstofrige blade forrådner hurtigt ved kontakt med jordens organismer og bidrager derved med hurtig og god gødning til jorden. Rød-el blomstrer allerede nu i februar-marts, før træets blade springer ud. Vindbestøvningen foregår nemlig mere effektivt, når der endnu ikke er blade på træet til at stå i vejen for pollenspredningen. Og pollen dannes der i rigelige mængder i de lange, slanke, i vinden ivrigt dinglende hanrakler.

Pollen i millionvis

En enkelt hanrakle kan nemlig snildt bære på 300 blomster, der tilsammen kan afsende imponerende otte millioner gule pollenkorner op i luften. Blomsterne tiltrækker forårsfriske insekter, der her kan mæske sig i pollen på en årtid, hvor der ellers ikke er meget mad at finde. Hunraklerne er korte, buttede og hårde og kommer derved til at ligne små, sorte kogler ('ellekogler').

Deres frø er meget små, lette og luftfyldte (der går cirka en halv million frø pr. kilo frø) og kan derfor spredes med vind og vand over store afstande. Frøene er velkommen vinterføde for mange forskellige fugle, såsom bogfinker og grønsiskener.

Elverfolkets træ

Elverfolk (ellefolk) er navngivet efter elletræet, og elverfolket boede jo i elletræerne, det var ganske vist. Der var i det hele taget meget mystik forbundet med elletræerne, der stående med tærne i vand og med deres spøgelsesagtige elletrunte og underlige stylterødder samt deres levested i moser med mosebryg og andre trolddomskunster nærede folks fantasi. Og inden man vovede at skære en gren af eller endog fælde træet, var det klogt lige at bede elverfolket om lov, for man kunne aldrig vide.

I folkemedicin brugtes den mod opkast samt som blodkarsammentrækkende og smertestillende middel. Førhen lagde man friske

elleblade i sengen, det skulle nemlig kunne holde mus og væggelus og andet utøj på behørig afstand. Barken er rig på garvesyre og kan derfor bruges til garvning, og veddet har været anvendt til bundgarnspæle, vandror, trædrejningsarbejder, møbler, legetøj, køkkenredskaber, trækul og træsko samt som brændetræ til bl.a. silderøgerier på Bornholm.

Brugtes til stammebåde

Tilbage i bondestenalderen udhulede man stammebåde af elletræ, og trækul lavet af elletræ er såmænd velegnet til fabrikation af krudt. Nedhamrede ellestammer danner, i lighed med ege- og fyrstammer, ofte fundament for bygninger i vådområder, store dele af Venedig hviler på sådanne piloteringspæle af elletræ. Blade, rakler og bark kan bruges til at farve garn og stof blandt andet gult, rødt og sort, men pollenet er ikke i så høj kurs, det kan nemlig være allergifremkaldende.

Tekst: Carsten Mathiesen

Tilmeld dig nu,
og oplev den
bedste TV-
underholdning
på Fanø

Henvendelse på tlf. 75 16 13 86 eller via www.fanonet.dk
Følg også "Nordby Antenneforening Fanønet" på Facebook

flex·byg

tømrer- og byggefirma

Ing. Henning Frosch
Lodsvej 41 · 6720 Fanø

21 48 69 89

Deres blikkenslager A/S

Aut. VVS-installatør og kloakmester

Sønder Nytoft 8 A - 6720 Fanø

Mobil Fanø afd. 40 91 57 11

Målerhusvej 3 - 6700 Esbjerg

Tlf. kontor 75 12 50 11

www.deresblik.dk · deresblik@deresblik.dk

Nordby Renovation & Slamsugning I/S

Slamsugning · Højtryksspuling
Kranarbejde udføres · Containere udlejes

☎ 40312337 - 40262337

Sønder Nytoft 13 - 6720 Nordby - Fanø

JENSEN & JENSEN FANØ ApS TØMRER og SNEDKER

Alt inden for tømrer- og snedkerarbejde udføres

KVALITET EN SELVFØLGE

Lars-Ole Møller Dahl Nybyvej 3 · Tlf. 4036 6484

Frits Brinch & Sønner ApS
Entrepenørforretning & Aut. Kloakmester

Sdr. Nytoft 11 - 6720 Fanø

75 16 42 57 - Kontor/fax: 75 16 41 81

Biltlf.: 29 26 56 76

EL-SERVICE

75 16 33 55

MOBILTELEFON: 28 48 22 71

DAN-EL A/S

www.dan-el.dk

DØGNVAGT 70 23 23 88

Sønder Nytoft 21 C, 6720 Fanø

RÅDGIVENDE INSTALLATØR

VI HJÆLPER DIG MED ALLE
ELEKTRISKE INSTALLATIONER!

- Ladebokse
- Varmepumper - luft/luft og luft/vand
- Køleanlæg
- Erhvervs varmepumper
- Klimaanlæg
- Energirådgivning
- Elinstallationer
- Sommerhus installationer
- Udskiftning af eltavler
- LED belysning
- Solcelleanlæg

DEN JYSKE
ELEKTRIKER

Tlf. 70 70 70 81
www.denjyskeelektriker.dk

VESTKLIMA

Tlf. 41 92 40 00
www.vestklima.dk

Torben Mahlers Tegnestue

Færgevej 2, 6720 Fanø

Tlf. 2086 3527 - mail: torben@mahler.dk

Arkitektarbejde herunder arbejde med fredede bygninger
Tilstandsrapporter & Energiberegninger - energimærker

SPAR

1954

70

2024

70 år som hele Danmarks
lokale supermarked

MAX. 4 X 7 STK. PR. KUNDE
PR. DAG. HEREFTER ER
PRISEN 20,95 PR. STK

Cocio

Classic, Dark eller
Delight. 60 cl. Liter-
pris v/7 stk. 16,67.

7 STK.

70.-

SKARP PRIS

STOR
POSE

MAX. 4 POSER PR. KUNDE
PR. DAG. HEREFTER ER
PRISEN 99,95 PR. POSE

Gøl Pølser

Grill, Hotdog eller Frankfurter.
1,1-1,25 kg. Max. kg pris 63,64.
BEGRÆNSET PARTI
Vejl. pris 99,95

PR. POSE

70.-

SKARP PRIS

MAX. 4 X 7 PLADER PR.
KUNDE PR. DAG. HEREFTER
ER PRISEN 18,95 PR. PLADE

7 PLADER

70.-

SKARP PRIS

Ritter Sport

Flere varianter. 100 g.
Kg pris v/7 plader 100,00.

STOR
ÆSKE

MAX. 4 X 2 ÆSKER PR.
KUNDE PR. DAG. HEREFTER
ER PRISEN 77,95 PR. ÆSKE

Magnum Ispinde

Classic eller Mandel. 6 stk.
Stk. pris v/2 æsker 5,83.
Frost. BEGRÆNSET PARTI
Vejl. pris 77,95

2 ÆSKER

70.-

SKARP PRIS